

Uligheden falder, når flere kommer i arbejde

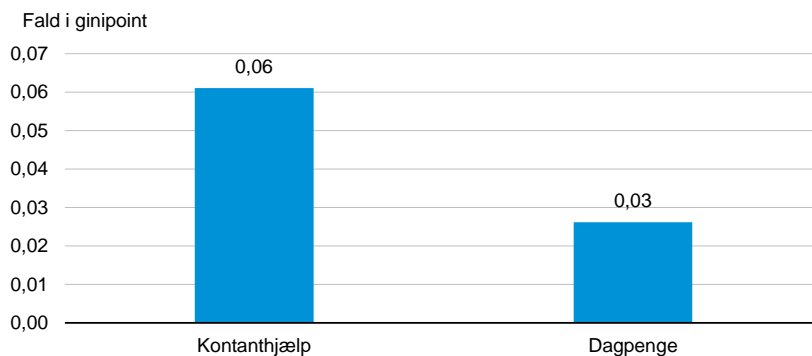
En ny analyse fra DI viser, at når personer på kontanthjælp eller dagpenge kommer i arbejde, falder uligheden i samfundet. Effekten på ulighed er størst, når kontanthjælpsmodtagere kommer i arbejde.

Større lighed, når flere kommer i arbejde.

Hvis 10.000 personer fra kontanthjælp eller dagpenge kommer i arbejde, vil uligheden målt ved ginikoefficienten falde med henholdsvis 0,06 og 0,03 ginipoint. Det er en gevinst for samfundet, når personer på offentlig forsørgelse kommer i arbejde. De personer, som kommer i arbejde, vil have større forbrugsmuligheder. Og samtidig vil uligheden i samfundet blive mindre.

Uligheden falder, hvis flere kommer i arbejde

Fald i ginikoefficient, når 10.000 personer går fra understøttelse til beskæftigelse

Anm: Effekten af at 10.000 personer går fra hhv. kontanthjælp eller dagpenge til arbejde. Den gennemsnitlige gevinst ved at komme i arbejde er beregnet i SAU Alm. del 2019-20 spm. 504 til hhv. 100.800 kr. for kontanthjælpsmodtagere og 98.100 kr. for dagpengemodtagere efter skat om året.

Kilde: DI beregninger på baggrund af Danmarks Statistik (registeradgang)

Boks 1: Ginikoefficient

Indkomstulighed i samfundet kan måles ved ginikoefficienten. I 2020 var den 29,72 i Danmark. Hvis ginikoefficienten er tæt på 0, er indkomsten i samfundet lige fordelt mellem alle, hvorimod indkomsten er centreret om få personer, hvis ginikoefficienten nærmer sig 100. Ginikoefficienten er beregnet på ækvivaleret disponibel indkomst, som afspejler familiernes forbrugsmuligheder samt tager højde for stordriftsfordele.

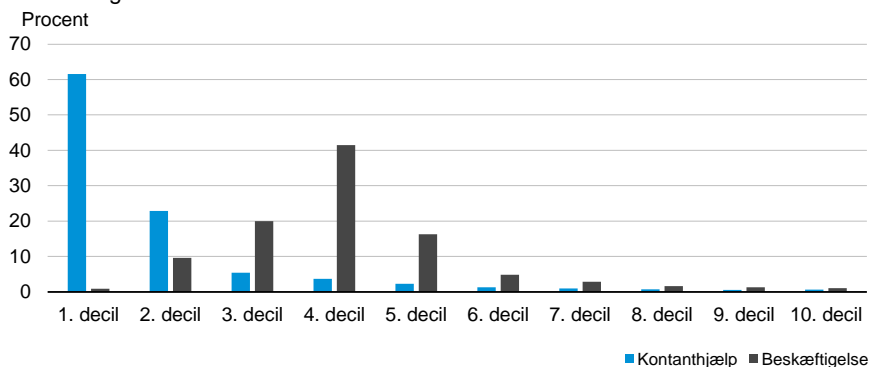
Normalvis beregner man effekten på ginikoefficienten af ændringer som påvirker den disponible indkomst direkte. I denne analyse anvendes samme metode til at se på effekten på uligheden af, at flere kommer i arbejde.

Når kontanthjælpsmodtagere kommer i arbejde, stiger deres forbrugsmuligheder

Når en kontanthjælpsmodtager kommer i arbejde, stiger deres indkomst efter skat med godt 100.000 kr., og de vil derfor rykke opad i indkomstfordelingen. Mens de er på kontanthjælp, ligger ni ud af ti kontanthjælpsmodtagerne i den nederste tredjedel af indkomstfordelingen. Kommer de i arbejde, ligger størstedelen midt i indkomstfordelingen i 3.-5. decil. Det betyder, at uligheden samlet set falder.

Bedre forbrugsmuligheder ved skifte fra kontanthjælp til job

Indkomstfordeling af kontanthjælpsmodtagere før og efter de kommer i beskæftigelse

Anm.: Der er udvalgt 10.000 tilfældige kontanthjælpsmodtagere, der tildeles en stigning i deres indkomst som svarer til gevinsten ved at komme i job.

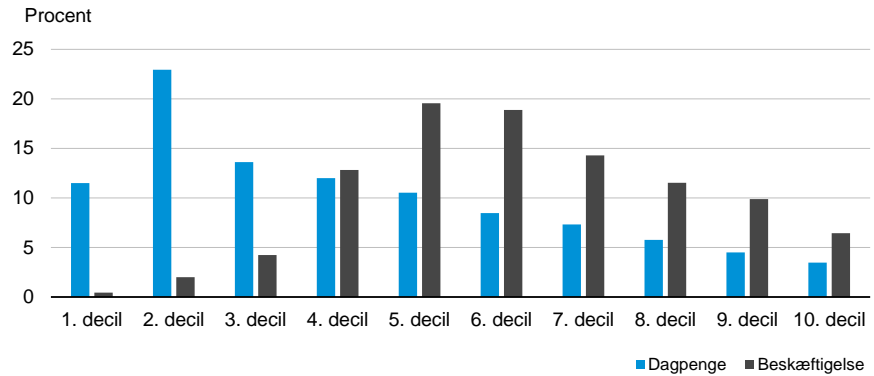
Kilde: DI beregninger på baggrund af Danmarks Statistik (registeradgang)

Dagpengemodtagere rykker fra nederst i indkomstfordelingen til midten, når de kommer i arbejde

Uligheden falder også, når dagpengemodtagere kommer i arbejde. Dagpengemodtagere er dog mere spredt i indkomstfordelingen i udgangspunktet end kontanthjælpsmodtagere, og faldet i uligheden er derfor mindre. Syv ud af ti dagpengemodtagere ligger i nederste halvdel af indkomstfordelingen, når de er på dagpenge. Kommer de i arbejde, ligger mere end tre ud af fire i 4.-8. decil.

Bedre forbrugsmuligheder ved skifte fra dagpenge til job

Indkomstfordeling af dagpengemodtagere før og efter de kommer i beskæftigelse

Anm.: Der er udvalgt 10.000 tilfældige dagpengemodtagere, der tildes en stigning i deres indkomst som svarer til gevinsten ved at komme i job.

Kilde: DI beregninger på baggrund af Danmarks Statistik (registeradgang)

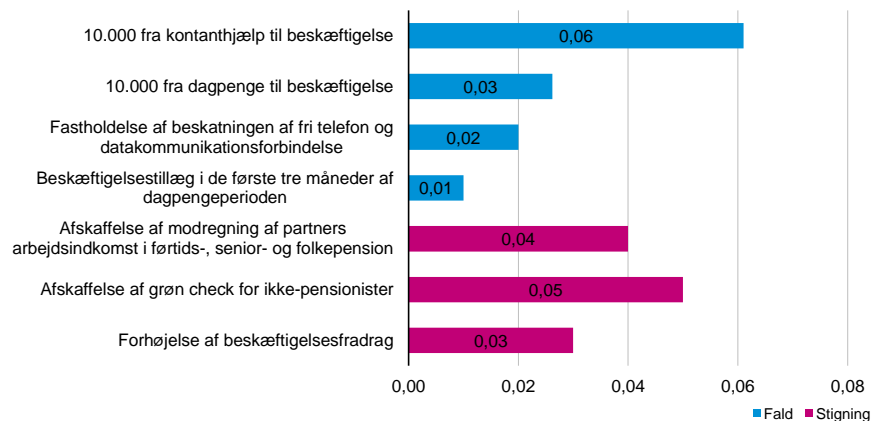
Ændringer i uligheden på 0,03 og 0,06 lyder ikke af særligt meget. For at perspektivere det er der derfor sammenlignet med andre forslag nedenfor. Det ses eksempelvis, at uligheden falder i samme omfang ved at gå fra dagpenge til beskæftigelse, som den stiger ved at forhøje beskæftigelsesfradraget, som man aftalte i reformpakken ”Hurtigere i job, et stærkere arbejdsmarked, investeringer i fremtiden og innovative virksomheder”.

10.000 fra kontanthjælp til job sænker uligheden mere, end den stiger ved at afskaffe den grønne check til ikke-pensionister

Tilsvarende er faldet i uligheden ved at 10.000 går fra kontanthjælp til beskæftigelse større end stigningen ved at afskaffe grøn check til ikke-pensionister, som også blev aftalt i reformpakken ”Hurtigere i job, et stærkere arbejdsmarked, investeringer i fremtiden og innovative virksomheder”.

Større fald i uligheden ved at få 10.000 fra kontanthjælp i arbejde end stigningen ved at afskaffe grøn check for ikke-pensionister

Direkte virkning på disponibel indkomst ved fuldt indfasede regler
Ændring i gini-koefficient

Anm.: De to beregninger med 10.000 til beskæftigelse fra dagpenge og kontanthjælp er beregnet af DI. De resterende er fra FIU svar.
Kilde: Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 110 (Alm. del) af 24. januar 2022, Danmarks Statistik og Dansk Industri

Sådan har vi gjort

Vi har brugt Danmarks Statistiks indkomstregistre til at beregne effekten af en indkomststigning på ginikoefficienten. Normalvis beregnes effekten på ginikoefficienten ved direkte ændringer i disponibel indkomst, hvor der ikke tages højde for ændringer i adfærd. Det kan f.eks. være skatteændringer.

Vi vælger at bruge samme metode til at beregne effekten af en stigning i indkomst svarende til, at en ledig på enten kontanthjælp eller dagpenge kommer i arbejde, selvom stigningen i disponibel indkomst skyldes en adfærdændring.

Vi anvender ækvivaleret disponibel indkomst til at beregne gini-koefficienten, som er det normale indkomstbegreb at tage udgangspunkt i. Det gør vi for at tage højde for stordriftsfordele, så familier af forskellig størrelse kan sammenlignes. Samtidig afspejler ækvivaleret disponibel indkomst familiernes forbrugsmuligheder.

Disponibel indkomst er summen af erhvervsindkomst, offentlige overførsler, private pensioner, formueindkomst, lejeværdi af egen bolig samt anden personlig indkomst fratrukket skatter, renteudgifter og underholdsbidrag¹.

¹ Danmarks Statistik (2017): Disponibel indkomst

Til at beregne effekten på ginikoefficienten af, at personer på kontanthjælp og dagpenge kommer i arbejde, har vi lavet kontrafaktiske beregninger, hvor vi udvælger 10.000 personer på kontanthjælp og dagpenge tilfældigt. Herefter giver vi dem en stigning i disponibel indkomst på henholdsvis 100.800 kr. og 98.100 kr. om året, som er den gennemsnitlige stigning i indkomst efter skat, når en person på kontanthjælp og dagpenge kommer i arbejde i 2020².

Vi har defineret en kontanthjælpsmodtager, som en person, der i 2020 modtog et kontanthjælpsbeløb, der svarer til satsen for personer, der er fyldt 30 år og ikke forsørger børn i seks måneder. Det vil sige mindst 11.554 kr. i seks måneder svarende til 69.324 kr.³ Vi måler på variabelen KONTANTHJ_13 i Danmarks Statistiks registeradgang.

Vi har defineret en dagpengemodtager, som en person, der i 2020 modtager et dagpengebeløb svarende mindst til satsen for en fuldtidsforsikret i seks måneder. Det vil sige et beløb på mindst 19.083 kr. i seks måneder svarende til 114.498 kr.⁴ Vi måler på variabelen ARBLHUMV i Danmarks Statistiks registeradgang.

² Folketingets Skatteudvalg (2020): Skatteudvalget 2019-20 Alm. del - endeligt svar på spørgsmål 504

³ Satsen for kontanthjælp findes her: Vejledning om om satser m.v. 2020 (retsinformation.dk)

⁴ Satsen for dagpenge findes her: Vejledning om satser mv. på arbejdsløshedsforsikringens område 2020 (retsinformation.dk)